

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П.
ДРАГОМАНОВА**

Факультет філософії та суспільствознавства

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № від “ ” 2020 р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В.П.

“Рекомендовано”

Вченою радою Факультету філософії та
суспільствознавства
протокол № 5 від “29” січня 2020 р.
Голова Вченої ради
_____ Дробот І.І.

Програма вступного фахового випробування

з спеціальності «034 Культурологія»

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання в аспірантуру
на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
(для неспоріднених спеціальностей)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ В АСПІРАНТУРУ

В програмі визначені основні блоки методології культурологічного аналізу, ключових концептуальних парадигм, категоріального апарату, теоретичної та практичної підготовки з курсу культурології як науки і навчальної дисципліни, спрямованої на створення концептуальної загальнотеоретичної бази (оволодіння загально культурологічним інструментарієм) для успішного вивчення теоретичних, практичних і прикладних навчальних курсів культурологічного циклу, виходу на соціокультурну практику, озброєння такими здобутками сучасної культурологічної науки, які б сприяли професійному становленню, а також самоактуалізації та самореалізації дослідника культуролога.

Програма з вступного фахового випробування зі спеціальності «034-культурологія, аспірантура» передбачає ознайомлення і вивчення питань з феноменології, герменевтики, компаративістики, семіотики культури, теоретичного психоаналізу, структуралізму і постструктуралізму, історії і теорії культури, семіотики культури, cultural studies, філософії культури, соціології культури, культурної антропології, мистецтвознавства та літературознавства.

Абітурієнти повинні продемонструвати, а комісія оцінити їх наявний рівень *знань про:*

- методологію і методику культурології як епісистеми;
- критичну саморефлексію науки, дискусії про її предмет і метод у парадигмальному контексті;
- ключові школи культурології на базі міждисциплінарних зв'язків з філософією, філологією, мистецтвознавством, політологією тощо;
- відмінність локальних дискурсів дослідження культури;
- історію культурологічної думки та етапи становлення культурології як термінологічно й понятійно означеної окремої науки; - від імпліцитних уявлень до інституційно оформлених напрямів;
- основні закономірності розвитку культури в онтогенезі і філогенезі;
- інтеркультурні процеси та динаміку діалогу культур;
- характеристики людини в культурі як суб'єкта смислової творчості;

- параметри позасвідомого як основи функціонування культури у символічних сценаріях (міфи, архетипи, фантазми, знаки, розриви);
- механізми знакової діяльності в культурі, природу символу та символічного обміну;
- параметр функціонування культурних текстів;
- проблеми конфліктів у міжкультурній комунікації;
- кроскультурні ідентичності, партикуляризм та універсалізм.

Знання абітурієнта мають бути підкріплені *уміннями і навичками*:

- співставлення різних методологічних парадигм культурології в мета науковому контексті;
- вільно та осмислено використовувати термінологічний апарат культурології;
- застосовувати в практичній культурологічній діяльності основні методи дослідження культурології (уявлення, інтерпретацію, рефлексію);
- уміти визначати (діагностувати) характеристики психіки різних носіїв культури у складних соціальних відносинах сучасного світу;
- розрізняти культурні відмінності між різними цивілізаційними системами і одночасно віднаходити спільний знаменник між ними у формі культурних універсалій, що на практиці визначає роль культуролога як посередника у спілкуванні референтних груп, носіїв різних моделей символічної ідентичності.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

(ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>
		<i>на питання теоретичного змісту</i>
10-99	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету,

<i>бали</i>	<i>(не задовільно)</i>	його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Він не володіє основним категоріальним апаратом дисципліни, демонструє відсутність умінь міркувати, робити висновки.
<i>100-139 балів</i>	<i>Задовільний (задовільно)</i>	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, переважно відтворюють знання на рівні запам'ятовування. Знання з предмету є неповними, він плутається у визначеннях, втрачає логіку та послідовність розкриття питання, не наводить приклади.
<i>140-169 балів</i>	<i>Достатній (добре)</i>	У відповідях допускаються неточності або помилки непринципового характеру, допускає помилки у наведенні прикладів, проте абітурієнт демонструє розуміння матеріалу, логічно обґрунтовує свої міркування.
<i>170-200 балів</i>	<i>Високий (відмінно)</i>	Абітурієнт дає повну розгорнуту відповідь на питання білету, демонструє вільне володіння понятійним апаратом, повністю розкриває суть поставленого питання, добре орієнтується у міжпредметних зв'язках, наводить приклади.

Тривалість підготовки до усної відповіді на фаховому випробуванні може становити 30-40 хвилин.

Максимальна кількість набраних балів при фаховому випробуванні та правильних відповідях на всі завдання – 200.

Вступникам до оаспірантури забороняється заходити до аудиторії, в якій проводиться екзамен, після 30 хвилин з початку його проведення. Не дозволяється залишати екзаменаційну аудиторію протягом перших 30 хвилин іспиту, за винятком, якщо вони завершили всі передбачені іспитом процедури і на цій підставі отримали дозвіл екзаменатора.

Вступникам забороняється брати до екзаменаційної аудиторії будь-які книжки, зошити, папери, а також портфелі, сумки, інші речі, в яких ці книжки або папери можуть знаходитися.

Будь-який вступник, який здійснив:

а) спробу занести ці речі до екзаменаційної кімнати або ж скористатися цими матеріалами під час іспиту

б) спробу отримати безпосередньо чи опосередковано допомогу іншого слухача, або допомогти іншому студентові буде позбавлений права складати іспит. На вимогу екзаменатора студент повинен терміново залишити екзаменаційну аудиторію.

Під час проведення іспиту вступникам забороняється спілкуватися одним з одним. Всі питання з'ясовуються через екзаменатора.

Оцінювання рівня знань проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування».

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО ВСТУПУ В АСПІРАНТУРУ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «034 – КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

Блок 1. Загальна методологія культурології.

1. Мова як «дім буття» (М. Гайдегер) та мова як Письмо (Ж. Деріда).
2. Філософські концепції часу в культурології: «темпоральність» А. Бергсона, Dasein М. Гайдегера, «гіпостазис» Е. Левінаса.
3. Моделі божевілля як культурного стану у концепціях М. де Унамуно, Ю. Лотмана, М. Фуко, Ж. Дельоза.
4. «Машина бажань», «тіло без органів», «шизоїдний суб'єкт» як концепти культурології (Ж Дельоз, Ф. Гваттарі).
5. Порівняльний аналіз понять «толерантність», «лояльність», «ліберальна іронія» (П. Рікер, Р. Рорті).
6. Психоаналітичний концепт Чужого («Тінь» К.Г. Юнга, «Не-Я» Г.С. Салівана, «Чужинець» Ю. Крістевої, Foreign, Alien, Strange Б. Вальденфельса).
7. Порівняльний аналіз локальних дискурсів культурологічних досліджень: культурологія – культурна антропологія – cultural studies.
8. Специфіка поведінки маси в віртуальному просторі (М. Маклюен, З.

- Бауман, У. Еко, Ж. Бодрійяр, Е. Тофлер).
9. Неопозитивізм ХХІ століття та “Third Culture” в гуманітарній науці (за Сл.Жижеком).
 - 10."Парадигма пам'яті", її зв'язок з дослідженнями медіа й травми.
 - 11.Методологія Cultural Studies в США та Великобританії на сучасному етапі.
 - 12.Прикладна культурологія як сфера застосування культурологічних концепцій до аналізу конкретної гуманітарної проблематики.
 - 13.Специфіка утворення культурологічних глосаріїв ХХІ століття; методологія Михайла Епштейна.
 - 14.Методологія сучасної медіафілософії пострадянського простору.
 - 15.Адекватність постмодерністської методології в культурології ХХІ століття.

Блок 2. Теоретична культурологія.

1. Аксіологія. Предмет, методи, місце в структурі філософського знання.
2. Аксіологія неокантіанців.
3. Аксіологія культури в змісті освітньо - філософського знання.
4. Зміна освітньої парадигми: від знанієвої до компетентнісної і рефлексивно-методологічної.
5. Взаємодія культур як ціннісних систем. Конфлікт та переоцінка цінностей.
6. Світ цінностей. Принципи їх класифікацій.
7. Методика викладання поняття культура в парадигмі класичної та некласичної філософії.
8. Мистецтво та філософія як способи «кодування» ціннісних смислів.
9. Феномен повсякденності: аксіологічно-смысловий аспект
- 10.Уявлення про культуру в різних гуманітарних парадигмах. Визначення культури в антропології, семіотиці, соціології культури, філософії культури.
- 11.Соціокультурний контекст інституціалізації культурології як парадигми гуманітарного мислення. Дискусії про автономний статус та предметне поле культурології.
- 12.Критична теорія Франкфуртської школи.
- 13.Семіотична парадигма та її роль у становленні культурологічної теорії. Концептуальні засади Московсько-Тартуської школи.
- 14.Богослов'я про культуру: принципи, напрями, традиції.
- 15.Культурологічні аспекти Люблянської школи.

Блок 3. Прикладна культурологія

1. Критика культурології як штучного пострадянського псевдонаукового конструкту західними гуманітаріями (М. Ларюель, Б. Хюбнер тощо).
2. Співвідношення теорії та історії культури в загальноосвітньому курсі “Культурологія”.
3. Відомі російські культурологи та культурологічні школи.
4. Значення авторських спецкурсів в системі культурологічної освіти.
5. Специфіка викладання культурології в негуманітарних групах.
6. Відомі українські культурологи: імена, праці, сфера дослідницьких зацікавлень.
7. Комп’ютерні засоби наочності і комунікації у викладанні культурології, “віртуальна освіта”. Найвідоміші культурологічні сайти.
8. Значення авторських спецкурсів в системі культурологічної освіти.
9. Синергетика як методологія в культурології. Принцип самоорганізації в синергетиці і його значення в індивідуальній роботі.
10. Базові принципи формування лекційного курсу з культурології.
11. Сучасний статус культурології в системі освіти України. Основні проблеми, пов’язані з викладанням культурології в українських ВНЗ.
12. Історія існування культурології як університетської дисципліни в Росії і Україні.
13. Розробка культурологічних проблем у радянської філософської думки: соціально-антропологічна школа та Київська світоглядна школа.
14. Поняття навчально-методичного комплексу. Рівні навчально-методичного комплексу підготовки фахівця-культуролога.
15. Нетрадиційні форми проведення занять з культурологічних дисциплін. Рольова гра на культурологічному занятті: методи та приклади.

Блок 4. Актуальні проблеми сучасної культурології

1. Теорії класичного глобалізму *melting pot* в західній культурі XX-XXI століть (Р. Робертсон, У. Бек, М. Кастельс, З. Бауман та ін).
2. Класична ліберальна доктрина мультикультуралізму XX століття (Ч. Кукатас) та її критика в XXI столітті (В. Малахов). Межі толерантності за П. Рікером.
3. Концептуальні основи альтерглобалізму та теорії глокалізації (за Роландом Робертсоном, Девідом Гелдом та Зігмундом Бауманом). Поняття культурного «локусу» («локальності», «хабу», «кластеру») та контексти його вживання.
4. Класифікація основних форм антиглобалізму Заходу і Сходу: скептицизм,

- реформаторство, гіперглобалізм, сапатим, фундаменталізм тощо.
5. Два погляди на культуру «третьої хвилі»: апологетичний (теорія «революційного багатства» Е. Тоффлера) та скептичний (теорія брендингу і доктрина шоку Наомі Кляйн).
 6. Культурологічні аспекти діяльності «Вільного єврейського дома учіння» - класичної школи діалогу в ХХ столітті (М. Бубер, Ф. Розенцвейг, Ф. Ебнер, О. Розеншток-Хюссі).
 7. Символічна фігура Іншого у філософії діалогу: відмінність поглядів М. Бубера (Інший як Ти), Е. Левінаса (Інший як «обличчя»), П. Рікера (Сам як Інший).
 8. Семіотичний погляд на динаміку діалогу культур (за Ю. М. Лотманом).
 9. Концептуалізація категорії «Третій» у філософії діалогу (М. Бахтін, Ж.П. Сартр, Е. Левінас).
 10. Прикладні аспекти діалогічної філософії: школа діалогу культур В.С. Біблера та її використання в сучасній системі освіти.
 11. Порівняльний аналіз класичного (трансценденталізм) та некласичного (феноменологізм) дискурсів творчості (теорія «привиду і зомбі» С. Шейха).
 12. Концептуальні засади класичного дискурсу творчості: деміургізму Платона, середньовічна семантика ікони, новочасна естетика Г.В.Ф. Гегеля.
 13. Концептуальні засади посткласичного дискурсу творчості: «трагедія творчості» за М. Бердяєвим, теорія інтуїції А. Бергсона, ідея «філософського суїциду» А. Камю та концепція сублимації З. Фрейда.
 14. Теорія трансестетики Ж. Бодрійяра та її вплив на некласичний дискурс творчості.
 15. Сучасні концепції творчості в західній культурі. Теорія естетичної взаємодії Н. Бурріо в кураторських практиках «нульових».
5. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

6. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

7.

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Факультет філософської освіти і науки

Ступінь: аспірантура

Галузь знань: 03 – гуманітарні науки

Вступне

фахове

Спеціальність: 034 - культурологія

випробування

На базі ОКР: магістр

Екзаменаційний білет № 7

1. Порівняльний аналіз локальних дискурсів культурологічних досліджень: культурологія – культурна антропологія – cultural studies.
2. Аксиологія культури в змісті освітньо-філософського знання.
3. Відомі російські культурологи та культурологічні школи.
4. Теорії класичного глобалізму melting pot в західній культурі ХХ-ХХІ століть (Р. Робертсон, У. Бек, М. Кастельс, З. Бауман та ін).

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М. П. Драгоманова

Протокол № від « » 2020 р.

Голова фахової комісії _____ / _____

Підпис

Прізвище, ім'я, по-батькові

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Bourriaud, N. (2009), The Radicant, Tate Britain, 3 february t/m 26 april. - Sternberg Press, available at: www.metropolism.org/magazine/2009-no1/een-archipel-van-lokale-reacties/
2. Аверинцев С.С. София-Логос. Словарь. – К.: Дух і Літера, 2001. – 460 с.
3. Бауман З. Глокализация, или кому глобализация, а кому локализация. [Текст] /З.Бауман // Глобализация: Контуры XXI века: Реф. сб. Отв. ред. Ю.И. Игрицкий, П.В. Малиновский. – М., 2002. - С. 134.
4. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет. – М., 1975.
5. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / Михаил Михайлович Бахтин. – М. : Художественная литература, 1975. – 502 с.

6. Бердяев Н.А. Философия свободы. Смысл творчества / Николай Бердяев. – М.: Правда, 1989. – 608 с.
7. Библер В.С. Культура. Диалог культур (опыт определения) // Вопросы философии. – 1989. – № 6. – С. 31-42.
8. Библер В.С. От наукоучения к логике культуры. – М., 1991.
9. Бодрийяр Ж. Прозрачность зла / Жан Бодрийяр ; [пер. с франц. Л. Любарской и Е. Марковской]. – М.: Добросвет, 2000. – 258 с.
10. Бубер М. Я и Ты; Диалог // Бубер М. Два образа веры. – М., 1995.
11. Валлерстайн И. Противоречия и альтернативы глобализации / И. Валлерстайн // Альтернативы. – 2004. – № 3. – С. 62–72.
12. Гайдеггер М. Гельдерлін та сутність поезії // Возняк Т. Тексти та переклади. – Харків: Фоліо, 1998. – С. 345-360.
13. Каган М. С. К вопросу о понимании культуры / М. С. Каган // Философские науки. - 1989. - № 5. - С. 78-81.
14. Камю А. Миф о Сизифе; Бунтарь / Альбер Камю ; [пер. с франц. О.И. Скуратович. – Минск: ООО «Попурри», 2000. – 544 с.
15. Кляйн Н. NO LOGO. Люди против брендов / Н. Кляйн. – М. : ООО «Добра книга», 2003 [Электр. ресурс]. – Режим доступа : <http://www.naomiklein.org/no-logo>.
16. Кляйн Н. Доктрина шока. Расцвет капитализма катастроф / Н. Кляйн ; пер. с англ. М. Завалов. – М., 2011. – 656 с.
17. Культурология. XX век. Словарь. – Спб.: Университетская книга, 1997. – 640с.
18. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посібник / За ред. проф. М. М. Заковича — К.: Знання, 2004. — 567 с.
19. Кэмпбелл Дж. Герой с тысячами лицами: миф. Архетип. бессознательное / Джозеф Кэмпбелл ; [пер. с англ. А.П. Хомика]. – К. : «София», Ltd., 1997. – 336 с.
20. Левинас Е. Між нами: Дослідження. Думки-про-іншого. – К., 1999.
21. Лотман Ю.М. Проблема византийского влияния на русскую культуру в типологическом освещении // Византия и Русь. – М., 1989.
22. Лотман Ю.М. Семиосфера ; Культура и взрыв ; Внутри мыслящих миров ; Статьи ; Исследования ; Заметки / Юрий Михайлович Лотман. – СПб. : «Искусство-СПБ», 2004. – 704 с.
23. Малахов В. Культурный плюрализм versus мультикультурализм / Владимир Малахов. – Режим доступа до ресурсу: http://www.ruthenia.ru/logos/number/2000_5_6/2000_5-6_01.htm.
24. Рікер П. Толерантність, нетолерантність, неприйнятне / Поль Рікер ; [пер. з фр. В. Андрушка] // Рікер П. Навколо політики / пер. з фр.; наук. консульт. В. Андрушко; відп. ред. А. Соболевський. - К.: Дух і літера, 1995. - С. 313-332.
25. Тоффлер Э. Третья волна : [пер. с англ.] / Э. Тоффлер. — М. : ООО «Фирма Изд-во АСТ», 1999. — 784 с.
26. Фрейд З. Я и Оно / Зигмунд Фрейд ; [пер. с нем. В. Ф. Полянского].- М. : МЕТТЭМ, 1990. – с.

Додаткова література

1. Бауман З. От паломника к туристу / Зигмунт Бауман // Социологический журнал. – 1995. – № 4. – С. 133-154. – Режим доступа до журн.: <http://www.socjournal.ru/article/198>.
2. Беньямін В. Мистецтво в епоху його технічного репродукування / В. Беньямін // Беньямін В. Вибране. – Львів, 2002. – 214 с.
3. Библер В. С. От наукоучения к логике культуры: Два философских введения в двадцать первый век / Владимир Соломонович Библер. - М. : Политиздат, 1991. - 416 с.
4. Бодрийяр Ж. Прозрачность зла / Жан Бодрийяр ; [пер. с франц. Л. Любарской и Е. Марковской]. – М.: Добросвет, 2000. – 258 с.
5. Бубер М. Диалог / Мартин Бубер; [пер. с нем. М. И. Левиной] // Бубер М. Два образа веры. – М. : Республика, 1995. – С. 93 – 124.
6. Вальденфельс Б. Мотив Чужого / Берхард Ваьденфельс ; [пер. с нем С. Логинова]. – Минск : Пропилеи, 1999. – 176 с.
7. Вебер М. Наука как призвание и профессия / Макс Вебер // Самосознание европейской культуры XX века: мыслители и писатели Запада о месте культуры в современном обществе. – М., 1991 . – С. 130-153.
8. Вэлэнс А. де. Заметки о понятии страха в современной философии / Альфонс дэ Вэлэнс ; [пер. с франц. Э.А. Гроссмана] // Феномен человека. Антология. – М. : Высшая школа, 1993. – С. 297-306.
9. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну / Юрген Габермас ; [пер. з нім. В.М.Купліна]. – К. : Четверта хвиля, 2001. – 424 с.
10. Гирц К. Глубокая игра: заметки о петушиных боях у балинцев [Электронный ресурс] / Клиффорд Гирц ; [пер. с англ. Е. М. Лазаревой] // Гирц К. Интерпретация культур. М. : РоссПЭН, 2004. – с.478-522. – Режим доступа до ресурсу: <http://es-dejavu.ru/c/Cockfight.html>.
11. Гройс Б. Утопия и обмен / Борис Гройс. — М.: Знак, 1993; Козлова Н.Н. Введение в социальную антропо-логию. - М.: Ун-т молодежи, 1998; Социокультурное пространство диалога. — М.: Наука, 1999.
12. Деррида Ж. Письмо и отличие / Жак Деррида ; [пер. с франц. В. Лапицкого]. – СПб. : Академический проспект, 2000. – 428 с.
13. История культурологии: учебник для аспирантов и соискателей ученой степени кандидата наук / под ред. д-ра филос. наук, проф. А.П. Огурцова. – М.: Гардарики, 2006. – 383с.
14. Каган М. С. Философия культуры / Моисей Самойлович Каган / Акад. гуманитарных наук, С.-Пб. гуманитарный ун-т профсоюзов [и др.]. - СПб. : ТОО ТК "Петрополис", 1996. - 416 с.
15. Каган М. С. Философская теория ценности / Моисей Самойлович Каган / С.-Пб. гос. ун-т, Акад. гуманитарных наук. - СПб. : ТОО ТК "Петрополис", 1997. - 206 с.

16. Кристева Ю. Самі собі чужі / Юлія Кристева ; [пер. з франц. З. Борисюк]. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2004. – 262 с.
17. Кэмпбелл Дж. Герой с тысячьо лицами: миф. Архетип. бессознательное / Джозеф Кэмпбелл ; [пер. с англ.]. – К.: «София», Ltd., 1997. – 336 с.
18. Лакан Ж. Психоз и Другой [Электронный ресурс] / Жак Лакан ; [пер. з франц. А.К. Черноглазова] // Метафизические исследования. – Вып. 14. Статус иного. – СПб. : Издательство Санкт-Петербургского философского общества, издательство "Алетейя", 2000. – С. 201-217.– Режим доступа до ресурсу: http://lacan.narod.ru/ind_lak/lac_r12.htm.
19. Левинас Э. Избранное: Тотальность и бесконечное / Эманюэль Левинас ; [пер. с франц. Г. В. Вдовиной]. – М.; СПб. : Университетская книга, ЦГНИИ ИНИОН РАН; Культурная инициатива, 2000. – 415 с.
20. Левінас Е. Між нами. Дослідження. Думки-про-іншого / Еманюель Левінас ; [пер. с франц.]. – К.: Дух і літера, Задруга, 1999. – 291 с.
21. Лотман Ю.М. Культура и взрыв / Юрий Михайлович Лотман. – М. : Гнозис, Издательская группа «Прогресс», 1992. – 271 с.
22. Маклюэн Г.М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Герберт Маршалл Маклюэн ; [пер. с англ. В. Николаева]. – М.; Жуковский: КАНОН-пресс-Ц, Кучково поле, 2003. – 464 с. – (Приложение к серии «Публикации Центра Фундаментальной Социологии).
23. Малахов В. Апологія туризму. Екзистенційно-етичний нарис туризму як різновиду подорожування / Віктор Малахов // Малахов В. Право бути собою. – К.: Дух і Літера, 2008. – С. 293-309.
24. Межуев В. М. Идея культуры. Очерки по философии культуры: [монография] / Вадим Михайлович Межуев; Ин-т философии РАН. - М. : Прогресс-Традиция, 2006. - 408 с.
25. Мид М. Культура и мир детства / Маргарет Мид ; [пер с англ. Ю.А. Асеева]. –М.: Наука, 1988. – 429 с.
26. Ницше Ф. Так говорил Заратустра. Книга для всех и ни для кого // Ницше Ф. Сочинения: В 2 т. / Фридрих Ницше ; [пер.с нем.]. – М. : Мысль, 1990. – Т. 2. – С. 5-237.
27. Ортега-и-Гассет Х. Размышления о «Дон Кихоте» [Электронный ресурс] / Хосе Ортега-и-Гассет ; [пер. с исп. О. В. Журавлева, А. Б. Матвеева]. – Режим доступа до ресурсу: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/gasset/raz_don.php – Вид з екрану.
28. Подорога В. Метафизика ландшафта: Коммуникативная стратегия в философской культуре XIX - XX вв. / В. Подорога. – М. : Наука, 1993. – 317 с.
29. Попович М. Поняття «дискурс» у метафоричному та логіко-лінгвістичному розумінні / Мирослав Попович // Філософська думка. – 2003. - № 1. – С. 27-36.

- 30.Рікер П. Сам як інший / Поль Рікер ; [пер. з франц. В Андрушка та О. Сирцової]. – К.: Дух і літера, 2002. – 458 с.
- 31.Рікер П. Толерантність, нетолерантність, неприйнятне / Поль Рікер ; [пер. з фр. В. Андрушка] // Рікер П. Навколо політики / пер. з фр.; наук. консульт. В. Андрушко; відп. ред. А. Соболевський. - К.: Дух і літера, 1995. - С. 313-332.
- 32.Сартр Ж. П. Экзистенциализм - это гуманизм / Жан Поль Сартр; пер. с фр. А. А. Санина // Сумерки богов / пер. с нем., англ., фр.; сост., предисл. и общ. ред. А. А. Яковлева; примеч. А. М. Руткевича. - М.: Политиздат, 1990. - С. 319-344.
- 33.Тайлор Э. Первобытная культура / Эдуард Гернетт Тайлор ; [пер. с англ. Д.А. Коропчевского]. – М.: Политиздат, 1989. – 573 с.
- 34.Тиллих П. Избранное: Теология культуры / Пауль Тиллих ; [пер. с англ. Т.П.Лифинцевой]. – М.: Юрист, 1995. – 479 с.
- 35.Тойнби А. Постижение истории / Арнолд Тойнби ; [пер. с англ. Е.Ю.Жарикова] – М. : Рольф, 2001. – 640 с.
- 36.Топоров В.Н. Пространство и текст / Владимир Николаевич Топоров // Текст: семантика и структура: Сборник научных трудов. – М., 1983. – с. 227-284.
- 37.Уайт Л. Избранное: Наука о культуре / Лесли Уайт ; [пер. с англ. Р. Газизова.]. – М. : РОССПЭН, 2004. – 960 с. – (Культурология. – XX век).
- 38.Хюбнер Б. Произвольный этос и принудительность эстетики / Бенно Хюбнер ; [пер. с нем. А. Лаврухина]. – Минск : Пропилеи, 2000. - 152 с.
- 39.Эко У. Инновация и повторение. Между эстетикой модерна и постмодерна / Умберто Эко // Философия эпохи постмодернизма. Сб. статей. – Минск, 1996. – С. 48 – 73.
- 40.Эко У. Открытость произведения искусства / Умберто Эко // Некоторые проблемы современной зарубежной эстетики. – М., 1976. – Ч. 2. – С. 18 – 32.
- 41.Эко У.Отсутствующая структура. Введение в семиологию / Умберто Эко. – СПб., 1998. – 458 с.
- 42.Элиаде М. Аспекты мифа / Мирча Элиаде ; [пер. с фр. В. Большаков]. – М. : ИНВЕСТ-ППП, 1995. – 240 с.
- 43.Элиаде М. Избранные сочинения: Миф о вечном возвращении; Образы и символы; Священное и мирское / Мирча Элиаде : [Пер. с франц. Н.КК. Грабовского и др.]. - М.: Ладомир, 2000. – 414 с.
- 44.Эпштейн М. Знак пробела. О будущем гуманитарных наук / Михаил Эпштейн. – М. : Новое литературное обозрение, 2004. – 864 с.
- 45.Эпштейн М. [Знак пробела. О будущем гуманитарных наук](#) / Михаил Эпштейн. – М. : Новое литературное обозрение, 2004. – 864 с.
- 46.Эпштейн М. Искусство авангарда и религиозное сознание / Михаил Эпштейн // Новый мир. - 1989. - № 12. - С. 222-235.
- 47.Юнг К.-Г. Душа и миф: Шесть архетипов / Карл Густав Юнг ; [пер. с

нем.] ; В.И. Менжулин (сост.). – К. : Port-Royal, 1996. – 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Лекции по культурологии: <https://culture.wikireading.ru/71424>
2. Культурология. Классические труды: https://biblioclub.ru/index.php?page=razdel_red&sel_node=1442
3. Флиер А.Я. Современная культурология: <http://ecsocman.hse.ru/data/918/927/1217/012Flier1.pdf>
4. Культурология под ред. А.А. Радугина: <http://yanko.lib.ru/books/cultur/radugin-culturology-2001-1.pdf>
5. Электронная библиотека RoyalLib.com: <https://royallib.com/>
6. Вестник культурологии: <https://cyberleninka.ru/journal/n/vestnik-kulturologii?i=1054165>
7. Культурология как наука: за и против: <https://www.lihachev.ru/news/5466/5987/>